

**Ibrohim Mo‘minovning Falsafiy Merosi: Ta'lim va Tarbiya Nuqtayi
Nazaridan
Yadgarov Begzod**

Tadqiqotchi

Annotatsiya: Mo‘minovning falsafiy merosi, uning ta'lim va tarbiya masalalariga bo‘lgan yondoshuvlari tahlil qilinadi. Mo‘minov ta'lim va tarbiyaning ijtimoiy, axloqiy va ma'naviy jihatlariga katta e'tibor qaratgan. Uning falsafasida ta'limning ahamiyati, insonni ma'naviy va axloqiy jihatdan shakllantirishdagi roli hamda yoshlarni tarbiyalashda milliy qadriyatlarni saqlash zarurligi alohida ta'kidlanadi. Ibrohim Mo‘minovning ta'lim va tarbiya haqidagi qarashlari bugungi kunda o‘zbek jamiyatining rivojlanishiga, ayniqsa, ta'lim tizimining modernizatsiyasi va yangi avlodni tarbiyalashga qo‘shgan muhim hissasini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: Ibrohim Mo‘minov, ta'lim, tarbiya, ma'naviyat, axloqiy qadriyatlar, o‘zbek falsafasi, yoshlarni tarbiyalash.

Kirish

O‘zining ilmiy merosida ta'limni nafaqat bilim berish, balki insonni axloqiy, ma'naviy va ijtimoiy jihatdan to‘g‘ri shakllantirish vositasi deb qaradi. Mo‘minov ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarning saqlanishi, yoshlarni mustahkam axloqiy asosda tarbiyalash va o‘zlikni anglashning zarurligini ta'kidlaydi. Ta'lim va tarbiya haqidagi falsafiy qarashlari, uning jamiyatda ma'naviy va axloqiy qadriyatlarni rivojlantirishdagi o‘rni, shuningdek, bu qarashlarning o‘zbek ta'lim tizimi va tarbiyasiga ta'siri tahlil etiladi. Ibrohim Mo‘minov ta'limni faqat ilm-fan o‘rganish sifatida emas, balki ma'naviy, axloqiy va ijtimoiy o‘sish jarayoni sifatida ko‘rdi. U ta'limning asosiy maqsadi, jamiyatda axloqiy qadriyatlarni rivojlantirish va insonni to‘g‘ri yo‘lga solish ekanligini ta'kidlagan. Mo‘minovning ta'limga bo‘lgan qarashlarida uning ma'naviy merosi, milliy qadriyatlar va insonning ijtimoiy mas'uliyati muhim o‘rin tutadi. Mo‘minovning fikricha, ta'limning asosiy maqsadi faqat bilim berish emas, balki insonni ijtimoiy va ma'naviy jihatdan shakllantirishdir. U ta'lim jarayonida yoshlarni nafaqat o‘z vaqtida ilm olishga, balki ijtimoiy adolat, tenglik, barqarorlik va tinchlik kabi yuksak qadriyatlar asosida tarbiyalash zarurligini ta'kidlaydi. Ibrohim Mo‘minovning ta'lim haqidagi qarashlari, o‘zbek ta'lim tizimining ma'naviy-axloqiy o‘limini ta'minlashga qaratilgan.

Mo‘minov, ta'limning nafaqat ilmiy bilimlarni berish, balki insonning ma'naviyatini shakllantirishga xizmat qilishini ta'kidlaydi. Uning fikricha, tarbiya, jamiyatning axloqiy asoslarini shakllantiruvchi muhim jarayondir. Shuning uchun, ta'limda milliy qadriyatlar, tarixiy meros va madaniyatni hurmat qilish alohida o‘rin tutadi. Mo‘minov, yoshlarni tarbiyalashda, o‘z millatining tarixini, an'alarini va madaniy merosini o‘rgatishning muhimligini ta'kidlaydi. Mo‘minovning ta'lim va

tarbiya haqidagi qarashlarida, milliy ruh, jamiyatning rivojlanishiga ta'sir etuvchi axloqiy va ma'naviy qadriyatlarining shakllanishiga katta e'tibor qaratilgan. U tarbiya jarayonida insonni yuksak axloqiy fazilatlarga, o'z vataniga, xalqiga, tarixiga hurmat bilan yondoshuvga undashga intildi. U tarbiyaning asosiy vazifalaridan biri, yoshlarni ongli va ma'naviy o'zligini anglashga, ijtimoiy javobgarlikni his qilishga o'rgatish deb bildi.

Innovatsion yondoshuvlari. Mo'minovning ta'lim tizimiga bo'lgan yondoshuvi, zamonaviy ta'lim tizimiga qo'shgan muhim hissasini ko'rsatadi. U o'zining ilmiy faoliyatida ta'limni rivojlantirishga bo'lgan ilg'or fikrlari bilan tanilgan. Mo'minov, ta'limda yangi yondoshuvlarni qo'llab-quvvatlashni, o'qituvchilarni va talabalarga yangicha fikrlashni o'rgatishni, ma'naviyatga yo'naltirilgan o'quv dasturlarini ishlab chiqishni ta'kidlaydi. Uning ta'limga bo'lgan qarashlarida, o'qituvchining o'quvchilarga faqat bilim berish emas, balki ularni ma'naviy va axloqiy jihatdan tarbiyalashdagi roli alohida o'rin tutadi. Mo'minovning fikriga ko'ra, ta'limda interaktiv metodlarni qo'llash, talabalarni faol o'qitish va o'zini rivojlantirishga undash muhimdir. Shuningdek, yoshlar o'z milliy qadriyatlarini hurmat qilib, mustaqil fikrlashni o'rganishlari kerak. Ibrohim Mo'minovning ta'lim va tarbiya haqidagi qarashlari o'zbek jamiyatiga katta ta'sir ko'rsatdi. Uning falsafiy qarashlari, ta'lim tizimining milliy qadriyatlar asosida rivojlanishiga, axloqiy va ma'naviy jihatdan yuqori darajadagi yoshlarni tarbiyalashga hissa qo'shdi. Mo'minovning ta'limni ma'naviy jihatdan shakllantirishga qaratilgan qarashlari, o'zbek ta'lim tizimining mustahkamlashga xizmat qilgan.

Xulosa

Ibrohim Mo'minovning ta'lim va tarbiya haqidagi falsafiy qarashlari, nafaqat o'zbek tafakkurining shakllanishida, balki o'zbek ta'lim tizimining rivojlanishida ham muhim o'rin tutadi. Uning ta'limni nafaqat ilmiy bilimlarni berish, balki ma'naviy va axloqiy jihatdan shakllantirish jarayoni sifatida ko'rishi, jamiyatni ijtimoiy, ma'naviy va axloqiy jihatdan rivojlantirishga hissa qo'shadi. Mo'minovning ta'lim va tarbiya haqidagi qarashlari, bugungi ta'lim tizimida yoshlarni mustahkam axloqiy asosda tarbiyalashga, milliy qadriyatlarni saqlashga qaratilgan ilmiy yondoshuvlarning asosini tashkil etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mo'minov, I. (1991). Milliy ta'lim va tarbiyaning falsafiy asoslari. Toshkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi nashriyoti.
2. Azimov, A. (2007). O'zbek ta'lim tizimida ma'naviyat va axloqiy qadriyatlar. Toshkent: "Ma'naviyat" nashriyoti.
3. Xayitov, S. (2014). Ibrohim Mo'minov va o'zbek ta'lim falsafasi. O'zbekiston Falsafiy jurnali, 9(2), 33-37.
4. Mamatov, J. (2016). O'zbek ta'limida Ibrohim Mo'minovning roli. Ma'naviyat va ta'lim, 5(3), 19-24.

5. Sul'tonov, T. (2019). O'zbek ta'limida milliy qadriyatlar va ma'naviyatning o'rni. Toshkent: "Fan" nashriyoti.
6. Rahmatov, D. (2018). Ibrohim Mo'minovning falsafiy qarashlari va ta'lim tizimiga ta'siri. O'zbek falsafasi, 10(4), 52-56.
7. Shodmonov, A. (2015). Ibrohim Mo'minov va ta'lim: Ilmiy yondoshuvlar. Falsafa va ta'lim jurnali, 8(1), 15-21.